

ЧАСТИНА I

ЯК МИ ДО ТАКОГО
ДІЙШЛИ?

Рівчаки побачень

Одного вечора зателефонувала моя подруга Джулія й розповіла, що розійшлася з бойфрендом Грегом. «Він мене не надихав», — пояснила вона.

Коли два роки тому Джулія та Грег познайомилися, обом було по 28. Вони працювали в одній громадській організації. Джулія вважала його симпатичним, милим та дуже розумним. Проте одягався він без смаку — носив дивакуваті вельветові штани з високою талією, але їй подобалося, що він «справжній», «простий» і «безкорисливий». Поруч із ним вона почувалася напрочуд легко, на відміну від попередніх хлопців. Ніхто з колишніх не підтримував Джулію так, як Грег. Хоч би що вона задумала, він завжди допомагав. Коли її ображали — заступався. Коли вона почувалася невпевнено, він допомагав відчутти себе красунею. Думаєте, вона його ще міцніше через це кохала? Так і було. Спершу. Бо, коли Грег завів мову про шлюб, це справило протилежний ефект.

Джулія пояснила:

— Завдяки Грегові я почувалася найпрекраснішою жінкою на Землі. Тож подумала: якщо я така прекрасна, може, мені потрібен хтось кращий?

Під словом «кращий» вона частково мала на увазі «хтось харизматичніший». Іноді у спілкуванні Грег був сором'язливим і невпевненим, у той час як Джулія — рішуча і товарись-

ка. Вона була швидка на дотепні вислови, а він мав тонке почуття гумору. Грег був скромнішого походження, ніж Джулія, тому не завжди розумів витончені натяки, які проскакували в розмовах із її друзями.

Водночас завдяки підтримці Грега Джулія отримала підвищення на роботі, а згодом почала заробляти навіть більше за нього. Не набагато, але жінка почувалася незатишно:

— Я хочу працювати, але навіть не знаю. Я не так собі уявляла шлюб.

Коли я запитала, як саме вона його уявляла, то почувала лише ніякове зітхання.

Вона сказала:

— Відверто? Мабуть, я хотіла, щоб мій чоловік був амбіційнішим.

Я зауважила, що Грег був приємніший за всіх її колишніх і набагато приємніший за амбіційного адвоката, який часто «забував» їй телефонувати, хоча обіцяв. Грег був люблячий і надійний. Він обожнював свою роботу. У них був пристрасний секс. Вони мали спільні захоплення, адже працювали в одній галузі. Разом їм було весело.

Та Джулія знову сказала:

— Він мене недостатньо надихав. Грег — звичайний приємний хлопець. Я почала думати, чи знайшла те, що шукала, чи він саме той, кого я чекала все життя. Хвилююся, що в майбутньому переросту його і мені знадобиться більше.

Я запитала:

— Більше чого?

У телефоні надовго запанувала тиша. Через якийсь час Джулія відповіла: «Більше відповідності моїм мріям. Він не підходив мені як чоловік».

І ще один чудовий хлопець зазнав невдачі. Чи ні? Які ж риси сучасні жінки прагнуть знайти в чоловіках?

ГОЛОВНЕ, ЩОБ НЕ НУДНИЙ

Невдовзі після розмови із Джулією в одному з барів Лос-Анджелеса я познайомилася з п'ятьма самотніми жінками за двадцять і запитала, чому так важко знайти претендента на шлюб. Їхня відповідь була одностайною:

— Ми б хотіли мати чоловіка, але не абиякого. Чому ми повинні занижувати власні стандарти?

Двадцятисемирічна веб-дизайнерка Олівія стверджує:

— Я ліпше залишуся самотньою, ніж вийду заміж. У двадцять із лишком у мене були набридливі сусіди по кімнаті. Але я не уявляю життя, де їстиму та спатиму в одному ліжку із сусідом по кімнаті, який буде ще й моїм чоловіком, заради якого я захочу «погодитися на менше, ніж заслуговую».

Інші ствердно кивали головами.

Олівія напівжартома вела далі:

— Не знаю, як ви, але я повинна бути по вуха закохана, щоб чистити зуби за два фути від місця, де мій обранець справляє нужду.

Я зауважила, що двері в туалет замикаються, а от зустріти гарного чоловіка не завжди випаде нагода. І запитала в компанії, що для них означає «погодитися на менше, ніж заслуговуєш». Може, обрати дуже набридливого чоловіка чи піти на компроміс і забути про певні бажані риси, але отримати натомість важливіші? І які це «важливіші риси»?

Продюсерка радіопрограм Нора сказала:

— Навіть якщо він милий, розумний і привабливий, я не зможу жити з нудним типом.

Аспірантка Клер підтримала:

— Саме так. Є розумні чоловіки, але для жінки стає шокком, що розумники не такі вже й цікаві. Вони повинні бути цікаво розумними, *допитливими*.

Директорка з маркетингу Ніна уточнила:

— Допитливими, але не відвертими. Чоловіки повинні бути трішки різкуватими.

Нора ж додала:

— Але не занадто. Вони повинні бути нормальними, але не нудними.

Я попросила жінок пояснити, що для них означає «нудний».

Ніна сказала:

— У них повинне бути почуття гумору. Чоловік не може сміятися з усього смішного, що я казатиму. Нудні чоловіки позбавлені гумору, але вважають себе веселунами.

Клер уточнила:

— Або, навпаки, вважають: якщо жінка сміється з *їхніх* жартів, то *вона* має почуття гумору. Лише нудна особистість у таке вірить.

— Або нарцис, — додала Лорен, — що вишукує джерела фінансування для політичних цілей.

— Нарциси точно нудні, — сказала Олівія, і жінки розсміялися.

Я сказала їм — досить привабливим, але не прекрасним, цікавим, але не занадто захопливим, — що якоїсь миті вони можуть залишитися самотні, бо шукають Єдиного, а не прагнуть побудувати комфортне життя з Кимось.

Лорен зауважила:

— Я вже самотня, але самотність ліпша за нудьгу.

Іноді вона вважає пошуки коштів малоцікавими, але робота приносить задоволення, тож жінка не звільняється навіть заради справжньої пристрасті — малювання, бо це занадто ризиковано.

Я запитала:

— Ти йдеш на компроміс у виборі роботи, але не у виборі партнера. Ти згодна віддавати вісім годин щодня на відповідну

кар'єру, замість того щоб покинути її заради справжнього захоплення і стати художницею?

Лорен обдумала почуте і сказала:

— Але ж це геть інше. Я ставлюся практично до своєї кар'єри. Хіба можна так само ставитися до кохання? Не можна бути практичною з почуттями. Це так... Неромантично.

У той самий момент симпатичний чоловік, якому на вигляд було років тридцять, проходив повз і звернув на них увагу. Жінки його проігнорували. Я поцікавилась: чому?

— Занизький, — відповіла Олівія, зріст якої — п'ять футів два дюйми.

— І що це в нього за окуляри? — додала Клер, що сама носить масивні окуляри.

Я задумалася, а чи зустрічалися б вони з невисоким чоловіком в окулярах торішньої моди, якби він мав бажані риси: був розумним, веселим, трішки різкуватим, добрим, успішним і, звісно, не нудним. Наскільки важливе перше враження?

Нора сказала:

— Я це проходила. Та не можу себе змусити вподобати когось. Почуття повинні виникати одразу. Якщо при першій зустрічі чоловік мене фізично не приваблює, то з цього нічого хорошого не вийде.

Спочатку мене здивувало, наскільки швидко жінки за двадцять відкидали чоловіків, навіть не спробувавши зав'язати з ними розмову, щоб пізнати ліпше. Це в молодості вони мали однакові романтичні можливості. А у світі дорослих люди сходяться й одружуються, кількість холостяків невпинно зменшується, а механізм для зустрічей однодумців, що був у минулому, не передбачений.

Але потім я пригадала себе в їхньому віці, коли можливості здавалися спокусливо нескінченними, навіть якщо це була неправда.

У ВІДЧАЇ, АЛЕ ПЕРЕБІРЛИВА

Дивовижно, як змінюється ставлення жінок через десяток років. За кілька вечорів у тому ж барі зі мною зустрілися п'ятеро самотніх жінок, яким було далеко за тридцять та тришки за сорок, і я поставила їм те саме запитання: чому так важко знайти гарного чоловіка? Я переповіла їм розмову з молодшими жінками про нудьгу та самотність.

— Запитайте їх ще раз через десять років, — сказала Стефані, приваблива 39-річна педіаторка. — Якщо вони все ще бережуть себе для чарівного принца, то їм буде нудно і самотньо. Робота вже не видаватиметься такою ж привабливою, зустрічі з подружками за чаркою вже не будуть цікавими, а на свята доведеться тусуватися з одруженими друзями і їхніми дітьми чи племінниками, і вони страждатимуть на депресію через відсутність власної сім'ї.

Я визнала, що симпатизую молодшим жінкам, які хочуть знайти пару, але мають чіткі вимоги до майбутнього партнера. І пояснила, що з віком моє особисте життя поступово перетворилося на фатальний парадокс: у *відчаї, але перебірлива*. Старші жінки мене підтримали.

— Це правда, — сказала 37-річна сценаристка Ліз. — Я хочу, щоб молодші жінки усвідомили, що чоловіку, який занадто голосно сміється на людях, може не подобатися, як вони жують сиру моркву на вечірках. Але для нього це не причина для розриву.

Згадані жінки з легкістю озвучували причини своїх невдалих стосунків із колишніми, через які в молодості переривали зв'язок. Ось що вони казали:

- «Він був дуже люблячий, але не романтичний. На Валентинів день подарував мікс моїх улюблених пісень і цілу

годину робив масаж. Але весь день на роботі, коли бачила кур'єрів із квітами для колег, я думала: «А де ж мої квіти?» Я хотіла бути з тим, хто дарує квіти».

- «Він дарував мені квіти, але дешеві, від яких віяло поганим смаком. Я почувалася так, ніби не була гідна чогось кращого».

- «Він був недостатньо емоційний. Я почувалася так, ніби ми вже одружені. З одного боку, це приємно, а з другого — ми ж лише зустрічалися».

- «У нього в носі росли цілі хашчі, від яких мені було гидко. Але я не насмілилась попросити їх зрізати, тож перестала з ним зустрічатися».

- «Він плакав. Коли це сталося вперше, я засмутилася. Удруге — розійшлася з ним, бо відчувала, що він заслабкий для мене».

- «Він був занадто передбачуваний. Після нього я зустрічалася з чоловіками, через яких опинялася на межі, і ніколи не знала, чого чекати. Це було нестерпно. Тепер я все віддала б за передбачуваного чоловіка».

- «Мені було соромно через його голос. Іноді, коли він піднімав слухавку в мене вдома, люди думали, що з ними розмовляю я, бо в мене низький голос. Але загалом він був дуже мужній і класний».

- «Він був занадто оптимістичний. Завжди радісний, навіть із самого ранку, коли вмикався будильник. Мене це дратувало. Він у всьому знаходив позитив: “Зламалася плита — ходімо десь повечеряємо!” А я засмучувалася, бо потрібно витратитися на нову плиту. І не хотіла в усьому шукати позитив. Пізніше я зустрічалася з хлопцем-циніком, і з часом такі стосунки почали мене пригнічувати. Спробувала повернути оптиміста, але він був проти, бо вважав мене справжньою песимісткою!»

• «Він був зовсім лисий. Хіба що навколо лисини, як це часто буває, росло рідке волосся, а спереду висіло пасмо. Це дуже засмучувало, але я намагалася не зважати, бо він мені справді подобався. Друзі казали: “У нього приємне обличчя, гарне тіло, до того ж більшість чоловіків із часом лисіють”. Але ж йому було лише 35 років. Мене завжди приваблювали чоловіки з гарним волоссям. Тепер я вважаю себе щасливицею, коли зустрічаюся із хлопцями, у яких є бодай якась волосся».

• «Він уважав кумедним використовувати слова не в тему, як-от *fabulosa*¹. Часто вживав їх і на людях. Якимось звернувся до когось на вечірці: “Бути лікарем — це не завжди *fabulosa*”. Мені було соромно за нього, тож наступного дня я розірвала наші стосунки».

• «Він занадто мене кохав. І був наче цуценя, що постійно дивилося на мене закоханими очима. Мені потрібен був мужній чоловік».

• «Він був недостатньо витончений. Не знався на винах. І не дивився “Касабланку”. Я думала: як можна до 32 років не переглянути цей фільм?»

• «Я не відчувала нічого особливого. А тепер згадую і не розумію, що саме хотіла відчути. Бо насправді мені було з ним добре. Набагато краще, ніж із чоловіками, які дуже приваблювали мене до чи після нього».

Слухаючи цих жінок, я розмірковувала над причинами, через які без роздумів кидала хлопців у молодшому віці. Найбільше мені запам’ятався Том, клієнт моєї перукарки (лесбійки). Вона сказала, що він чарівний блискучий хімік, і хотіла якомога скоріше влаштувати нам сліпе побачення.

¹ Неймовірна (*isp.*).

«Він єдиний чоловік, який мене приваблює», — її слова стали переконливим аргументом. І ще той факт, що я мала наукову освіту, а чоловік був шалено привабливий. Мені тоді було 29, і я відмовилася, бо перукарка повідомила, що в нього руде волосся. Я вважала, що він мене не приваблюватиме. Просто знала, що руде волосся не для мене. (Очевидно, моя планка для чоловіків була вищою, ніж у лесбійки.)

Ще пригадую симпатичного, розумного та кумедного адвоката, з яким ходила на кілька побачень, аж поки не втратила інтерес, бо він постійно повторював слово «відпадно». Пригадую, як розповідала знайомій: «У нього все “відпадно”. Не “чудово”, “прекрасно” чи “цікаво”, і навіть не “круто”. А завжди “відпадно”». Я намагалася не зважати, але дратувалася щоразу, як чула це слово. (Чомусь мої слова-паразити «типу» та «коротше» не дратували *його*.)

У тридцять із лишком я познайомилася на вечірці з чарівним айтішником. Він дав робочий номер і сказав телефонувати у будь-який час, бо, за його словами, *завжди* був на роботі. Я не хотіла зустрічатися з трудоголіком, тому так і не подзвонила йому. Мені навіть на думку не спало, що він, можливо, постійно працював, бо відкривав власну фірму. Чи те, що якби він зустрічався із дівчиною, то мав би більше причин вечорами не затримуватися на роботі. Я навіть не намагалася щось з'ясувати, бо вважала, що хтось знову запросить мене на побачення або я зустріну когось на вечірці чи в онлайні. І навіть коли самотні чоловіки та можливості їх зустріти ставали примарнішими, а мені вже було далеко за тридцять, я все одно починала серйозні стосунки лише з тими, хто підпадав під мої поверхневі критерії у ретроспективі. Мої переконання зводилися до одного: «Я стільки чекала й шукала свого Єдиного не для того, щоб “погодитися на менше, ніж заслуговую”». Та чи змогла б я погодитися на менше, ніж

заслуговую, з рудим хіміком, адвокатом, який полюбляв слово «відпадно», чи айтишником, що працював до ночі, коли починав свій бізнес?

Я вже ніколи не дізнаюся.

Подібно до мене жінки, з якими я познайомилася в барі, соромилися причин, через які вони в минулому розривали стосунки та оцінювали кожного чоловіка, ніби той занадто якийсь або замало якийсь. Такі чоловіки не вкладалися в наше уявлення про майбутнього партнера. Тож, урешті-решт, ми залишилися самі.

Я запитала в жінок, чи колишні причини для відмови й досі є для них вирішальними.

Тридцятивосьмирічна консультантка Кейті відповіла:

— Якби тепер зустріла чоловіка, який не дивився «Каса-бланку», то не відшила б його, але в глибині душі завжди про це пам'ятала б. Адже такі деталі вказують на культурний вакуум. Хоча мої ключові критерії змінилися.

Які ж тепер у них причини для відмови? Залежність, поганий характер, злий, безробітний, неприємний чи скупий, негнучкий, безвідповідальний, нечесний; той, хто буде поганим батьком або за віком сам годиться їм у батьки. А про решту, вважають жінки, можна домовитися. Але таке усвідомлення, можливо, прийшло запізно. Досвід підказує тим жінкам, що їхні теперішні чоловіки нерідко мають риси, що підпадають під причини для відмови. У той час як партнери, з якими вони мали стосунки десять років тому, — ні.

Тридцятисемирічна фармацевтична представниця Бет каже:

— У певному розумінні я все ще вишукуюю той самий типаж, який шукала у 25 років. Але тепер ще хочу, щоб вони були гарними сім'янинами й забезпечували родину. Про ці риси я раніше не задумувалась, бо кидала саме таких хлопців.

Сорокатрирічна дизайнерка інтер'єрів Емі погоджується з нею. Вона розповіла, що завжди з кимось зустрічалася, поки їй не виповнилося 39. Вона пояснила:

— Раптом мене почали запрошувати на побачення чоловіки за п'ятдесят років.

Тож я запитала жінок, чому б не повернутися до тих чоловіків, яких вони покинули і які тепер видаються набагато перспективнішими.

У відповідь вони одноставно вигукнули:

— Вони вже одружені!

КОМУ ЯКЕ ДІЛО, ЧИ ДИВИВСЯ ВІН «КАСАБЛАНКУ»?

Мені стало цікаво, хто ж ці жінки, які вийшли заміж за колишніх хлопців знайомих із бару? За тиждень із деякими з них я зустрілась. На перший погляд вони були схожі на жінок із бару, які покинули тепер уже їхніх чоловіків. Приблизно одного віку, зі схожою зовнішністю й освітою. Насправді я могла б уявити цих заміжніх жінок на місці самотніх суперниць, якби не одна важлива деталь — здатність переосмислити кохання.

Ненсі, яка вийшла заміж за «передбачуваного» чоловіка, пояснює все так:

— Я вважаю, що різниця між заміжніми та самотніми жінками в тому, що другі мають на меті вийти заміж за Бреда Пітта і не задумуються над тим, що можуть узагалі залишитись самотніми. Вони кажуть: «Я ніколи нікого не зустріну». Але це те ж саме, що сказати: «Я така товста», — коли сама в це не віриш. Жінки так кажуть, щоб принизити власну гідність. У молодості ми завжди з кимось зустрічаємося, тож глибоко в душі віримо, що незабаром з'явиться Єдиний. І нікому не спадає на думку, що, можливо, немає нічого страшного в тому, що обранець не виглядатиме як Бред Пітт